

نحوه نگهداری صحیح داروها

- فهرستی از داروهایی که مرتب مصرف می‌کنید و در منزل موجود دارید، هنگام مراجعه به پزشک همراه داشته باشید تا از تجویز مجدد آن خودداری شود.
- نحوه نگهداری صحیح داروها را بدانید و مطابق آن عمل کنید.
- تعداد داروهایی که باید در یخچال نگهداری شوند اندک می‌باشد. هنگام دریافت دارو از داروساز نحوه نگهداری دارو را بپرسید.
- نگهداری داروها در یخچال (دمای ۲ تا ۸ درجه سانتی‌گراد) فقط برای داروهایی که یخچالی می‌باشند ضروری و مناسب است. یخچال مانند حمام دارای رطوبت می‌باشد و باعث می‌شود دارو زودتر از رسیدن به تاریخ انقضای روی بسته بندی خراب شود.
- اگر روی جعبه دارویی نوشته است در دمای اتاق نگهداری شود، باید دارو در دمای معمول و در حدود ۲۵ درجه سانتیگراد نگهداری شود.
- برای نگهداری داروها در منزل حتماً به شرایط نگهداری دارو مندرج در روی جعبه یا برچسب دارو و یا بروشور داخل جعبه دارویی دقت نمایید.
- سوالات خود را در مورد نحوه نگهداری دارو را از داروساز پرسش نمایید.
- در منزل از نگهداری داروهایی که برچسب ندارند و مورد مصرف نمی‌باشند، خودداری نمایید.
- داروها را در داخل بسته‌بندی اصلی آنها دور از نور، گرما و رطوبت نگهداری نمایید.
- سرنگ و دستکش استریل نیز تاریخ انقضای مصرف دارند. سرنگ و یا دستکش استریل که تاریخ مصرف آن گذشته و یا کاغذ پوشش آنها پاره شده باشد غیراستریل و غیرقابل استفاده می‌باشد.
- از مصرف پمادها و کرم‌هایی که قوام خود را از دست داده‌اند، سفت یا آبکی شده‌اند، از بسته بندی نشست کرده است، پرهیزید و آن‌ها را دور بریزید.

- هرگز دارویی را در جعبه داروی دیگری نگهداری نکنید. چرا که این امر منجر به مسمومیت دارویی خود یا عزیزانتان خواهد شد.

- توجه داشته باشید داروها بایستی در ظرف اصلی خود نگهداری شوند خارج کردن آنها از ظروف و تقسیم در پاکت‌های کاغذی یا پلاستیکی فساد آنها را تسریع می کند.

نحوه نگهداری قرص و کپسول:

الف) انواع خوراکی: به دلیل پایین بودن دمای یخچال نسبت به محیط بیرون، رطوبت بالاتری دارد و در صورت گذاشتن در یخچال زودتر فاسد می‌شوند.

ب) انواع واژینال: در صورت رعایت شرایط نگهداری و اپلیکاتور یکبار مصرف تا آخر تاریخ انقضا قابل مصرف می‌باشند.

نکته: در مورد قرص‌ها و کپسول‌هایی که پس از شمارش، بسته‌بندی و تحویل می‌گردند، در صورت وجود رطوبت‌گیر و محکم بودن درب ظرف، ملاک نگهداری تا تاریخ انقضاء دارو می باشد.

نحوه نگهداری پماد و کرم و ژل:

الف) پماد و کرم و ژل موضعی: در صورت جمع کردن قسمت مصرف شده تیوپ و محکم بودن درب حداکثر تا زمان انقضا قابل نگهداری است.

ب) پماد و کرم و ژل چشمی: تا یک ماه از زمان باز شدن قابل مصرف می باشند.

ج) پماد و کرم و ژل واژینال: بعد از باز کردن تا یک ماه قابلیت مصرف دارند.

نحوه نگهداری قطره:

الف) انواع قطره چشمی: چنانچه در موقع مصرف قطره به چشم تماس پیدا نکند، حداکثر تا یک ماه بعد از باز کردن قطره قابل مصرف می‌باشد.

ب) انواع قطره گوشه و بینی: در صورت محکم بودن درب ظرف بعد از مصرف در صورت عدم یخ زدگی و عدم تغییر رنگ، حداکثر تا پایان تاریخ انقضا قابل استفاده می‌باشد هر چند باید در نظر داشت که با مصرف تدریجی احتمال تغلیظ دارو می‌باشد.

ج) انواع خوراکی: در صورت باز کردن قطره خوراکی، حداکثر تا یک ماه قابل نگهداری می‌باشد. فقط در مورد قطره نیستاتین بعد از شروع مصرف تا یک هفته در یخچال قابلیت نگهداری دارد.

نحوه نگهداری شربت و سوسپانسیون:

الف) نحوه نگهداری انواع سوسپانسیون: برخی سوسپانسیون‌ها آماده‌اند و برخی با افزودن آب جوشیده سرد، آماده مصرف می‌شوند. سوسپانسیون‌ها در دمای اتاق تا هفت روز و در یخچال تا چهارده روز قابل نگهداری می‌باشند. به غیر از سوسپانسیون کوآموکسی کلاو که به گرما شدیداً حساس است و بعد از آماده سازی، باید سریع به یخچال منتقل شود که در اینصورت تا هفت روز در یخچال قابل نگهداری است. توجه شود که اگر سوسپانسیون کوآموکسی کلاو از رنگ کرم روشن تغییر رنگ داد و تیره تر شد، قابل مصرف نمی‌باشد.

دقت شود سوسپانسیون‌ها دو فاز دارند که با تکان دادن شیشه دارویی، فاز جامد آن در فاز مایع پخش و یکنواخت می‌شود. اگر لایه زیرین سوسپانسیون، با تکان دادن معمولی یکنواخت نشد، اصطلاحاً کیک ایجاد شده و قابل مصرف نمی‌باشد.

ب) نحوه نگهداری انواع شربت مایع: ضمن باز کردن باند محکم درب بطری، در صورت محکم بودن درب آن و عدم تغییر خواصی مثل بو، مزه و رنگ، در مورد شربت تا یک ماه و در مورد ال‌گزیر، تا آخر تاریخ انقضا قابل مصرف

می‌باشند. هر چند به جهت تغلیظ دارو در اثر نگهداری طولانی آن، استفاده آن در کودکان و سالمندان توصیه نمی‌شود.

نحوه نگهداری اسپری تنفسی و اسپری بینی:

در صورت شستشوی صحیح سیلندر، تا پایان تاریخ انقضا قابل استفاده می‌باشند. به دلیل قابل اشتعال بودن پوکه اسپری تنفسی، از نزدیک کردن اسپری تنفسی به آتش باید جلوگیری کرد.

نحوه نگهداری آمپول:

آمپول‌ها به عنوان داروی یکبار مصرف بوده و بلافاصله بعد از باز شدن باید استفاده و باقیمانده آن دور ریخته شود.

نحوه نگهداری ویال:

این شکل دارویی به صورت چند دوز و چند بار مصرف بوده و ویال‌های مایع تا چهار هفته بعد از شروع مصرف قابل نگهداری می‌باشند. (مانند ویال‌های انسولین و لیدوکائین) و در انواع دیگر، مقدار باقیمانده بعد از شروع مصرف دور انداخته می‌شوند. در مورد ویال‌های پودری بعد از انحلال با حلال طبق بروشور کارخانه سازنده قابلیت نگهداری دارند.

نحوه نگهداری محلول‌های تزریقی حجیم:

الف: انواع محلول‌های تزریقی حجیم تزریقی: بعد از قرار دادن ست سرم بلافاصله باید تزریق شوند.
ب: انواع محلول‌های تزریقی حجیم شست و شو: بلافاصله بعد از باز کردن برای شستشوی زخم‌ها باید استفاده شوند، زیرا در غیر این صورت در زخم‌های باز می‌توانند موجب عفونت گردند.

ج: از انجماد محلول‌های تزریقی حجیم باید جلوگیری کرد. نگهداری آن‌ها در درمای اتاق بلامانع می‌باشد.

داروهای تاریخ مصرف گذشته

- داروهای خود را به دوستانتان ندهید. چرا که پزشک براساس سابقه بیماری دارو را برای شما تجویز نموده است و دارویی که برای شما موثر بوده است چه بسا برای دیگری خطرناک باشد.
- دارو ماهیتاً می‌تواند به عنوان نجات بخش و یا سم در بدن انسان عمل کند و این بستگی به میزان مصرف، نحوه مصرف و کاربرد صحیح داروها دارد. به جز داروهایی که برای بیماری فعلی شما تجویز شده اند، سایر داروهای موجود در منزل، می‌تواند به عنوان سم (به علت مصرف اشتباه آن) تلقی و منجر به مسمومیت دارویی شوند.
- در زمان تولید دارو، تاریخ انقضای مصرف بر روی آن درج می‌شود. این تاریخ بهترین زمان مصرف دارو را مشخص می‌کند و داروها با فرا رسیدن تاریخ انقضا، دیگر قابل مصرف نمی‌باشند.
- در صورت مصرف داروهای تاریخ گذشته ممکن است که اثر بخشی مورد نیاز از دارو مشاهده نگردد و بیمار مجبور شود اقدامات درمانی غیر ضروری انجام دهد.
- داروهای تاریخ گذشته همیشه بی‌اثر نیستند، بلکه به مرور زمان به دلیل بروز تغییرات در دارو، مواد شیمیایی سمی ایجاد شود که می‌تواند فرد مصرف کننده داروی تاریخ گذشته را با خطر مسمومیت مواجه کند. در نتیجه ضروری است قبل از مصرف دارو، به تاریخ انقضای درج شده بر روی بسته بندی آن توجه شود.
- توجه به تاریخ انقضای داروها به شرطی اطمینان بخش است که دارو در شرایط مندرج روی بسته بندی دارویی نگهداری شود. در صورتیکه دارو در دمای بالاتر از آنچه که توصیه شده و در معرض نور و رطوبت نگهداری شود، ممکن است بسیار زودتر از فرارسیدن تاریخ انقضا غیر قابل مصرف شود.
- توصیه می‌شود بخشی که تاریخ انقضای دارو بر روی بلیسترهای قرص و کپسول حک شده است، با قیچی بریده نشود تا بتوانیم تا آخرین قرص و یا کپسول موجود در بسته بندی، از تاریخ انقضای آن مطلع باشیم.

- بهتر است مصرف قرص یا کپسول را از یک سمت بلیستر که تاریخ انقضا در آن درج نشده شروع کنیم تا در صورت نیاز به بریدن بلیستر با قیچی، تاریخ انقضای آن حذف نشود.

هشدار! شربت متادون که برای درمان نگهدارنده اعتیاد به مواد مخدر توسط پزشک تجویز می‌شود، بسیار خطرناک است و به هیچ عنوان نباید این دارو را در یخچال و در دسترس کودکان و یا در ظروف مخصوص فرآورده‌های خوراکی و نوشیدنی مثل بطری نوشابه نگهداری کرد چون به اشتباه ممکن است خورده شود و منجر به مرگ شود.